

N:o 160.

Af Herr **A. J. Lyth**: *Om nedsättning i räntan å statens lån till en del enskilda jernvägar.*

För de lån, som på grund af 1871 och 1876 års riksdagsbeslut beviljats åt enskilda jernvägsbolag, skall ränta utgå efter 5 % för året. Denna räntefot blef väl utan tvifvel bestämd med afseende derå, att staten icke skulle för sina försträckningar behöfva vidkännas någon årlig förlust, hvilket kunde hafva blifvit händelsen, om räntan då hade satts lägre än till 5 %. Sedan den tiden har likväl räntefoten för statens egna upplåningar varit i stadigt nedgående. För jernvägslånen ur 1881 års anslag bestämdes också räntan till 4½ %, och de äldre enskilda jernvägarne erläggas ännu lägre ränta, nemligen 4, 3 och till och med 2 %, hvilket dock beror på andra omständigheter.

Vid 1883 års riksdag väcktes motioner derom, att räntan å lånen ur 1871 och 1876 års anslag måtte nedsättas från 5 % till 4½ % och hela annuiteten från 6 % till 5 %. I följd häraf blef också annuiteten nedsatt till 5½ % — hvilket med beräkning af 5 % ränta i längden är att betrakta som en fördel för staten —, men räntan bibehölls vid det förra beloppet, tydligtvis på den grund, att enligt uträkning af sakkunnig person den effektiva medelräntan å statens lån efter konvertering af 1868 års lån skulle utgöra 4,6462 %. För närvarande, eller rättare sagdt, om nu blifvande inverkan af de sist vidtagna lånekonverteringarna, särskildt den, som uppgjorts med ränta å 3½ %, hvars villkor dock ännu ej äro offentliggjorda, tages i beräkning, kan efter all sannolikhet den verkliga medelräntan å sta-

tens lån antagas vara vida lägre än 1883 var fallet. Och om äfven den effektiva räntan å jernvägsbolagslån ur 1876 års anslag, såsom framgår af utredningen i Stats-Utskottets utlåtande N:o 48 vid 1883 års riksdag, på grund af anståndet med erläggande af ränta för de tre första åren, ej kan beräknas högre än 4,23 % — hvarvid dock bör märkas, att efter liknande beräkningsgrund för 1881 års lån räntan torde ställa sig ännu lägre —, så lär nu mera ej någon förlust för staten vara att befara, utan all kostnad kunna betäckas med en ränta af $4\frac{1}{2}$ %. Att åter staten för sina försträckningar till enskilda jernvägar ej bör bereda sig någon vinst, torde så mycket mera få anses gifvet, som en dylik åsigt redan blifvit uttalad af fullmäktige i Riksgäldskontoret i deras 1883 afgifna yttrande i ämnet (se nyss åberopade utlåtande).

Härtill kommer, att två statslån, af hvilka möjligen försträckningarna till jernvägsbolag på grund af 1871 och 1876 års riksdagsbeslut till icke obetydlig del utgått, nemligen de af 1870 och 1876, nu mera i större eller mindre mån äro under konvertering, hvarför äfven i det afseendet skäl synes vara för handen att ej af bolagen upptaga den hittills varande högre räntan.

På grund af hvad nu blifvit anfördt, och då det måste anses i hög grad billigt, att räntan för lånen ur 1871 och 1876 års anslag ej fortfarande är högre än dels omtanken om statens fördel, dels afseendet å en välbehöflig lättnad för jernvägsbolagen medgifva, får jag vördsamt föreslå,

att å de till jernvägarne Vislanda—Bolmen, Hultsfred—Vestervik, Vestervik—Åtvidaberg—Bersbo, Visby—Hemse, Varberg—Borås, Krylbo—Borlänge, Karlskrona—Vexjö, Krylbo—Norberg, Upsala—Margrethill och Ludvika—Kihl lemnade låneunderstöd af statsmedel måtte från och med 1887 beräknas en annuitet af 5 procent, af hvilken annuitet först godtgöres $4\frac{1}{2}$ procent ränta å oguldna kapitalbeloppet och återstoden utgör amortering.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1886.

A. J. Lyth.

I förestående motion instämma:

Lars Börjesson. Eric Sparre. F. G. Janson. Aug. Bokström.
J. P. Nilsson. O. W. Redelius. P. Larsson. And. Gust. Björkman.
C. J. Petersson. Johan Fr. Carlsson. A. G. Jönsson. A. M. Lundberg.
C. A. Sundin. C. F. Toll. J. August Sjö. B. Lindgren.

N:o 161.

Af Herr **A. J. Lyth**: *Om ändring i gällande stadganden rörande tull å fiskredskap.*

År 1874 anlades i Stockholm en mekanisk nätbindningsfabrik efter tyska och franska mönster, men till följd af svårigheter, som vanligen möta vid dylika nya företag och hvaribland misstro från fiskeribefolkningens sida icke varit den minst betydande, hafva åtskilliga år åtgått, innan denna fabriks tillverkningar blifvit kända och kommit till någon allmänare användning. Genom ihärdiga bemödanden och synnerligen till följd af det svenska fabrikatets godhet har dock på senare åren maskinbunden fiskredskap från meranämnda fabrik börjat omfattas med allt större förtroende af fiskare inom åtskilliga delar af vårt land. Men knappt har denna framgång vunnits, förr än utländska, i synnerhet tyska fabriker skyndat att genom införsel för vår marknad af sina tillverkningar söka draga till sig frukterna och fördelarne af den svenska fabriks uppf-